

تنوع زیستی گیاهی، اهمیت و وضعیت اکوسیستم های آب شیرین در منطقه ایران - تورانی البرز

اصغر کامرانی^{۱*} و علیرضا نقی نژاد^۲

۱- گروه زیست شناسی دانشکده علوم پایه دانشگاه شاهد- تهران

استادیار گروه زیست شناسی دانشکده علوم پایه دانشگاه مازندران

kamrani@shahed.ac.ir

چکیده

استپ های منطقه جغرافیای گیاهی ایران - تورانی در شیب های خشک جنوبی البرز دارای رویش گاه های پراکنده و متنوع واجد آب شیرین است. این رویشگاه ها از دیدگاه تنوع زیستی و حفاظت گونه های گیاهی از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. در این تحقیق ویژگی های مختلفی از این رویش گاه ها شامل اجتماعات غالب گیاهی، انواع رویش گاه و عوامل انسانی موثر در وضعیت فعلی آنها بررسی گردیده است. نتایج حاصل از تجزیه TWINSpan نشان می دهد که اجتماعات گیاهی این رویش گاه ها شامل ۳ نوع مختلف زیستگاه آب شیرین شامل چمنزار های مرطوب، کنار رودخانه ای و برکه های آب به ترتیب با گونه های غالب *Carex orbicularis*، *Phragmites australis* و *Typha minima* است. این گیاهان اغلب دارای پراکنش چند منطقه ای می باشند، با این حال تعدادی از آنها انحصاری ایران و به ویژه البرز می باشند. همچنین تعدادی از آنها دارای خواص دارویی شناخته شده بوده، تعدادی کمی نیز دارای ظرفیت های بالقوه دارویی اند. تمامیت و حفاظت این رویش گاه های حساس متأثر از دو عامل تغییرات آب و هوایی (به ویژه میزان بارندگی) و نیز مداخله های انسانی نظیر احداث جاده، ساخت استراحت گاه های عمومی و خصوصی و برداشت بی رویه علوفه و چرای دام و برداشت گیاهان دارویی است.

کلمه های کلیدی: رویش گاه آب شیرین، پوشش گیاهی، اکوسیستم، البرز، گیاهان دارویی